

υποδράση

9.5

Σχέδια εργασίας σχολείων-μουσείων σχολικού έτους 2011-2012

Αρχαιολογικό
Μουσείο
Μεσσηνίας

Γυμνάσιο
Καρδαμύλης

Το ταξίδι του Ευηνίωνα

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
ανάπτυξη στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

περιεχόμενα

Συμμετέχοντες, σελ. 3

Στόχοι, σελ. 6

Δράσεις, σελ. 7

Αξιολόγηση, σελ. 8

Εικόνα 1. Επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο Μεσσηνίας.

Συμμετέχοντες

Σχολείο: Γυμνάσιο Καρδαμύλης

Τάξη: Β΄, Τμήματα: Β1, Β2

Αριθμός Μαθητών: 28

Αριθμός παλιννοστούντων / αλλοδαπών μαθητών: 10

Χώρες προέλευσης: Αλβανία, Ιρλανδία, Αγγλία.

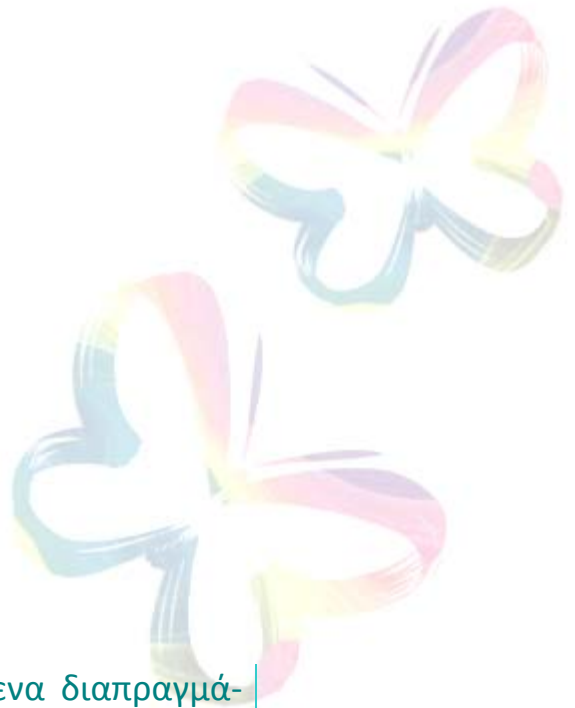
Οι αλλοδαποί μαθητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα χειρίζονται σε πολύ καλό επίπεδο τον προφορικό λόγο, ενώ παρουσιάζονται διαβαθμίσεις στο γραπτό. Ορισμένοι μαθητές παρουσιάζουν δυσκολίες στην κατανόηση του γραπτού λόγου καθώς και στη σύνταξη ενός ολοκληρωμένου κειμένου. Παράλληλα, υπάρχουν μαθητές που έχουν κατακτήσει σε υψηλό βαθμό τη δεξιότητα του γραπτού λόγου.

Οι σχέσεις που έχουν συνάψει μεταξύ τους είναι στενές και φιλικές. Δεν υπάρχουν προβλήματα ή αντιπαλότητες μεταξύ διαφόρων ομάδων. Παράλληλα, επισημαίνεται ότι πολλοί μαθητές έχουν ανεπτυγμένη την ικανότητα συνεργασίας καθώς και την αίσθηση αλληλεγγύης.

Όνομα εκπαιδευτικού: Στέφανος Γεωργακόπουλος (σε συνεργασία με τη φιλόλογο Κατσογιάννη Κασσιανή).

Μουσείο: Αρχαιολογικό Μουσείο Μεσσηνίας

Ονόματα αρχαιολόγων: Μαίρη Τσουλάκου, Κατερίνα Τζαμουράνη.

Συλλογή ή αντικείμενα που έγιναν αντικείμενα διαπραγμάτευσης:

1. Ψηφιδωτό από το Δεσύλλα Μεσσηνίας με παράσταση άρματος με πάνθηρες και αναβάτη (Ευηνίων), περίπου 4^{ος}-5^{ος} αι. μ.Χ., ύστερη αρχαιότητα.
2. Ασκός από την Καρδαμύλη.
3. Χάντρες από φαγεντιανή, γυαλί και ελεφαντοστό από την Πύλα, 1300 π.Χ.
4. Μαρμάρινο πόδι από τραπέζι με παράσταση του Έρωτα από το Πεταλίδι, ρωμαϊκή εποχή.
5. Πήλινο κεφάλι ειδωλίου πολεμιστή από τις Θαλάμες, 600 π.Χ.
6. Λυγισμένο σπαθί από τα Νιχώρια, μυκηναϊκών χρόνων.
7. Χρυσό κύπελλο (κάνθαρος) από την Περιστεριά, μυκηναϊκών χρόνων.
8. Κάτοπτρο από χαλκό και ελεφαντόδοντο από την Άνθεια, μυκηναϊκών χρόνων.
9. Επιγραφή από την Καρδαμύλη, ρωμαϊκής εποχής.
10. Ψευδόστομοι αμφορείς από το ανάκτορο του Νέστορα, μυκηναϊκών χρόνων.
11. Θησαυρός (νομίσματα) από το νησί της Σφακτηρίας.
12. Μαρμάρινος τριπτήρας από τη Στούπα.
13. «Η κυρά της Μάλφης», ειδώλιο από τη Μάλφη, νεολιθικοί χρόνοι.
14. Κοσμηματοθήκη σε σχήμα πάπιας από την Άνθεια, μυκηναϊκών χρόνων.

Διαπολιτισμική δυναμική που διακρίνεται στα συγκεκριμένα αντικείμενα:

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Μεσσηνίας παρουσιάζει αντικείμενα από διαφορετικούς τόπους και από διαφορετικούς πολιτισμούς (νεολιθικοί χρόνοι, μυκηναϊκός πολιτισμός, γεωμετρική-κλασική περίοδος, ρωμαϊκή και βυζαντινή εποχή). Γίνεται έτσι το μουσείο ο κατεξοχήν χώρος διαπολιτισμικού διαλόγου. Οι επισκέπτες άλλωστε των μουσείων έχουν διαφορετικά κοινωνικά, πολιτισμικά, δημογραφικά χαρακτηριστικά. Προέρχονται από διαφορετικές χώρες, έχουν διαφορετική κουλτούρα, ενδιαφέροντα, ηλικία, μορφωτικό επίπεδο κ.λπ., οπότε δημιουργείται μια πολυπολιτισμική κοινωνία μέσα στα μουσεία.

Έχοντας υπ' όψιν όλα τα παραπάνω σχεδιάσαμε το πρόγραμμα «ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΕΥΗΝΙΩΝΑ» βάζοντας στον πυρήνα του την έννοια του ταξιδιού. Το ταξίδι ανέκαθεν στην ιστορία του ανθρώπου συνδέεται με την αναζήτηση τροφής, πρώτων υλών, νέας γης, της περιπέτειας και τελικά νέων εμπειριών. Μέσα από το ταξίδι διαμορφώθηκαν δίκτυα ανταλλαγών και επαφών (οικονομικών, πολιτιστικών κ.λ.π.) θέτοντας τις βάσεις της διαπολιτισμικότητας.

Το ψηφιδωτό δάπεδο από την έπαυλη του Δεσύλα Μεσσηνίας, όπου εικονίζεται αρματοδρόμος και αναγράφεται το όνομα «ΕΥΗΝΙΩΝ» αποτέλεσε την αφετηρία μύησης των παιδιών σ' ένα ταξίδι ανακάλυψης στο χώρο και στο χρόνο.

Ο Ευηνίων έζησε στην ύστερη ρωμαϊκή εποχή σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία και οι μαθητές στο ψηφιδωτό βλέπουν ένα στιγμιότυπο από τη ζωή του.

Ο Ευηνίων γίνεται συμβολικά ο οδηγός σ' ένα παιχνίδι ανακάλυψης αντικειμένων που εκτίθενται στο μουσείο, από διαφορετικές χρονολογικές περιόδους και από διαφορετικούς τόπους. Τα περισσότερα από τα αντικείμενα είναι κατασκευασμένα από εισηγμένες πρώτες ύλες (πχ. ελεφαντοστέινη πυξίδα, χρυσό κύπελλο, χάνδρες από φαγεντιανή) ή ενδεχομένως και τα ίδια να είναι εισηγμένα ή να αποτελούν προϊόντα εμπορικών επαφών και εξαγωγικού εμπορίου (π.χ. μυκηναϊκοί ψευδόστομοι αμφορείς).

Κάθε αντικείμενο έχει τη δική του ιστορία και τη δική του ταυτότητα. Τα παιδιά συνθέτουν στο τέλος με κολάζ, ζωγραφική και κείμενα εμπνευσμένα από τα αντικείμενα, δίνοντας τη δική τους εκδοχή της ιστορίας. Με τη συνεργασία τους και τη δημιουργικότητά τους ανοίγουν διαύλους επικοινωνίας μεταξύ τους δίνοντας ταυτόχρονα το στίγμα της δικής τους πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

Εικόνα 2. Στο μουσείο: εικονογράφηση της ιστορίας του Ευηνίωνα.

Στόχοι

Γνωστικοί:

- Οι μαθητές να γνωρίσουν τα αντικείμενα – εκθέματα και τη χρήση τους.
- Οι μαθητές να κατανοήσουν ότι τα αντικείμενα προέκυψαν από ένα μεγάλο ταξίδι στο χρόνο και στο χώρο. Προέρχονται από μία ευρύτατη γεωγραφική περιοχή και διαφορετικές ιστορικές περιόδους, που αναδεικνύουν τις σχέσεις, την επικοινωνία και τη συνεργασία διαφορετικών λαών.

Κινησθητικοί:

- Οι μαθητές να περιηγηθούν στο μουσείο και να εντοπίσουν τα αντικείμενα στο χώρο του.
- Οι μαθητές να δημιουργήσουν και να εικονογραφήσουν ιστορίες με θεματικό πυρήνα το ταξίδι.

Συναισθηματικός:

Οι μαθητές να βιώσουν το μουσείο ως ένα χώρο οικείο, ζωντανό και ενδιαφέροντα.

Παιδαγωγικός:

Οι μαθητές να επικοινωνήσουν και να συνεργαστούν μεταξύ τους καθώς και με το προσωπικό του μουσείου σε πλαίσιο ευρύτερο από αυτό της σχολικής «τάξης».

Δράσεις

Ο εκπαιδευτικός του σχολείου παρακολούθησε την ημερίδα «Σχολικές επισκέψεις σε μουσεία στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης», 14/01/12, Ξενοδοχείο Τιτάνια, Αθήνα, όπως και οι δύο αρχαιολόγοι του Αρχαιολογικού Μουσείου Μεσσηνίας.

Οι δύο συνεργαζόμενοι εκπαιδευτικοί του σχολείου επισκέφτηκαν το Αρχαιολογικό Μουσείο Μεσσηνίας προκειμένου να δουν τα εκθέματά του, αλλά και για να συναντηθούν με τις δύο αρχαιολόγους και να συζητήσουν για το υπό διαμόρφωση πρόγραμμα. Επίσης, υπήρξε τηλεφωνική και ηλεκτρονική επικοινωνία, οι οποίες συνέβαλαν στην οργάνωση του προγράμματος.

Λίγες ημέρες πριν από την επίσκεψη στο μουσείο οι αρχαιολόγοι επισκέφθηκαν το Γυμνάσιο Καρδαμύλης και συναντήθηκαν με τους μαθητές που θα συμμετείχαν στο πρόγραμμα, τους ενημέρωσαν γενικά για το Αρχαιολογικό Μουσείο, προέβαλαν ένα ενημερωτικό βίντεο για τα εκθέματα, συζήτησαν μαζί τους και τους προσκάλεσαν στο μουσείο. Με αυτή την επίσκεψη διέγειραν τη φαντασία και την περιέργεια των μαθητών και προσέλκυσαν το ενδιαφέρον τους.

Οι μαθητές μαζί με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου επισκέφθηκαν το μουσείο για να υλοποιηθεί το πρόγραμμα. Οι φάσεις του προγράμματος περιλάμβαναν την υποδοχή και το χωρισμό των παιδιών σε ομάδες, την αναζήτηση των αντικειμένων στο χώρο με τη βοήθεια στοιχείων και την καθοδήγηση ενός αρχαιολόγου και ενός εκπαιδευτικού ανά ομάδα μαθητών, και τέλος, τη σύνθεση, καταγραφή και εικονογράφηση των εκδοχών της ιστορίας του Ευηνίωνα. Κάποια έργα συνεχίστηκαν και ολοκληρώθηκαν στο χώρο του σχολείου.

Ακολούθησε έκθεση των έργων των μαθητών στο πλαίσιο συνολικής έκθεσης έργων μαθητών του Γυμνασίου Καρδαμύλης στα μαθήματα των Εικαστικών και της Τεχνολογίας, που πραγματοποιήθηκε σε χώρο του Δήμου και ήταν ανοικτή στο κοινό.

Χρονική διάρκεια: 14 Ιανουαρίου 2012 (ημερίδα «Σχολικές επισκέψεις σε μουσεία στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης», 14//01/12, Ξενοδοχείο Τιτάνια, Αθήνα) – 24 Απριλίου 2012 (επίσκεψη - πρόγραμμα στο Μουσείο) – 10 Μαΐου – 13 Μαΐου 2012 (Έκθεση των έργων των μαθητών στην εκπαιδευτική – εικαστική έκθεση του Γυμνασίου Καρδαμύλης, ανοικτή για το κοινό).

Μαθησιακοί πόροι: φωτογραφίες των αντικειμένων-εκθεμάτων του μουσείου που αξιοποιήθηκαν, κάρτες «αναζήτησης» που περιείχαν πληροφορίες για τα αντικείμενα, βίντεο για τα εκθέματα και πληροφορίες για το μουσείο.

Μέθοδοι/τεχνικές: Ομαδοσυνεργατική διερευνητική μέθοδος, διάλογος, θύελλα ιδεών.

Μια δράση με σαφή διαπολιτισμικό χαρακτήρα: δημιουργία της ιστορίας με βάση τα αντικείμενα στο πλαίσιο του ταξιδιού.

Εικόνα 3. Στο μουσείο: το ομαδικό έργο των μαθητών.

Αξιολόγηση

Μετά από παρατήρηση και συζήτηση με τους μαθητές η δράση αξιολογείται επιτυχής. Συγκεκριμένα, οι μαθητές κινητοποιήθηκαν και μάλιστα δόθηκε η ευκαιρία να συμμετάσχουν ενεργά και να αναλάβουν πρωτοβουλίες μαθητές διστακτικοί στο σχολικό περιβάλλον. Οι μαθητές βρήκαν τη δράση ευχάριστη και ενδιαφέρουσα σε σύγκριση με προηγούμενες εμπειρίες τους από επισκέψεις σε μουσεία και παρατηρήθηκε αυτενέργεια και αποτελεσματική συνεργασία, καθώς μαθητές με διαφορετικές δεξιότητες (ζωγραφική, οργάνωση, καθοδήγηση, μεσολάβηση για αποσόβηση διαφωνιών) τις συνδύασαν για να επιτύχουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.